

Міжнародне гуманітарне право

анотований бібліографічний список
2019. – Вип. 4 (1 - 10 лютого). – 17 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. **Алещенко В. Інформаційно-психологічний вплив у ході збройної боротьби** / В. Алещенко // Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Військ.-спец. науки. — Київ, 2018. — Вип. 1 (38). — С. 6-10 . — *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15229-1(38). Висвітлено сутність поняття та загальні підходи щодо здійснення інформаційно-психологічного впливу в ході збройної боротьби. Розглянуто інформаційно-психологічну компоненту у військовій справі, що домінує в таких країнах, як США, ФРН, Великобританія, Франція, Китай, РФ. Розкрито основні завдання, які покладаються на спеціальні інформаційні війська (сили). Запропоновано деякі пріоритетні напрями, шляхи і способи протидії інформаційно-психологічному впливу в ході збройної боротьби.*
2. **Бобрицький Л. В. Стратегія формування безпекового середовища в Україні: управлінський аспект** / Л. В. Бобрицький // Економіка та держава. Серія : Держ. упр. – 2018. – № 7. — С. 13-15. *Досліджено сучасне українське законодавство в аспекті його адаптованості до загроз національній безпеці України та її територіальній цілісності. Встановлено необхідність суттєвих змін у законодавчих актах України у сфері забезпечення національної безпеки, а саме, запровадження для всіх її суб'єктів, протоколів невідкладних заходів на випадок військової загрози та прихованої чи відкритої військової агресії.*
3. **Богдан В. Василь Богдан: ”Росія деградує і незабаром повторить долю ССРСР”** : [бесіда з експертом з питань безпеки, ветераном зовн. розвідки, генерал-лейтенантом про те, як отруєння родини Скрипалів

у Великобританії вплине на стосунки Росії з демократ. світом / Василь Богдан ; спілкувалася Катерина Шумило] // Універсум. – 2018. – № 11/12. — С. 26-28. *Обговорено, як Росія будує мережу своїх агентів серед вищих чиновників України та які заходи вживають українські спецслужби, щоб протидіяти цьому.*

4. **Боднар А. Особливості формування професійної самоідентифікації курсантів вищих військових навчальних закладів / Алла Боднар, Наталія Макаренко // Психологія та психосоц. інтервенції. – 2018. – Т. 1. — С. 3-7. Наголошено на тому, що саме в період навчання у ВВНЗ юнаки проходять етап становлення та укорінення їхньої самосвідомості, як особистісної, так і професійної. Професійну самоідентифікацію курсантів проаналізовано як багатомірний динамічний нелінійний процес, де переживання ідентичності актуалізується одночасно у професійній сфері цивільної спеціальності та у військово-професійній сфері.** Текст: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/14653>

5. **Василенко В. Володимир Василенко: "Місія України – знищити московську імперію"** : [виступ Надзвич. і Повноваж. Посла України, д-ра юрид. наук, проф. В. Василенка на круглому столі Нац. форуму "Нова стратегія миру та безпеки" 30 жовт. 2018 р.] / Володимир Василенко // Універсум. – 2018. – № 11/12. — С. 16-17. *Окреслено стратегічні плани України щодо перемоги у війні з Росією.*

6. **Говард Глен. Глен Говард: "Ви хочете здатися Росії?"** : [інтерв'ю з президентом американ. аналіт. орг. The Jamestown Foundation] / Глен Говард ; розмовляв Володимир Семків // Універсум. – 2018. – № 11/12. — С. 30-31. *Обговорено українську стратегію в Азовському морі.* Текст: <http://www.ji-magazine.lviv.ua/2018/govard-vy-chochete-zdatysya-rosii.htm>

7. **Журба І. В. Інтернет – видання «Л/ДНР» як засоби інформаційної боротьби в гібридній війні на Донбасі / І. В. Журба //**

Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2017. – № 5. — С. 133-141.
Розглянуто інтернет-видання «ЛНР» і «ДНР» як засоби інформаційної війни проти України. Показано, що головним способом впливу на свідомість громадян України, що опинилися на тимчасово окупованих територіях, є своєрідна тематизація дійсності сепаратистськими ЗМІ.
Текст:

http://dSPACE.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2999/visnik_cherven_2017_red.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=132

8. **Зельницький А. М. Гарантування якості вищої військової освіти в контексті національної безпеки України** / А. М. Зельницький // Наук. часопис Акад. нац. безпеки. – 2018. – № 2 (18). — С. 52-68.
З'ясовано, що якість вищої військової освіти необхідно розглядати у контексті національної безпеки України, де на Збройні Сили України покладається важлива функція щодо оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Встановлено, що гарантом якості вищої військової освіти має виступати вищий військовий навчальний заклад, як юридична особа, що несе відповідальність за виконання державного замовлення з підготовки військових фахівців зі ступенем сформованості визначених компетентностей в кожного з них не нижче встановленого рівня. Текст:
https://drive.google.com/file/d/1eqlv_cJKIvL73ZMkGBu8b0Uba_FIv3ZI/view

9. **Кланца А. І. Демографічна безпека та її вплив на систему національної безпеки держави в умовах кризи** / А. І. Кланца // Економіка та держава. Серія : Держ. упр. – 2018. – № 7. — С. 136-142.
Проаналізовано демографічну безпеку держави в умовах кризи, ідентифіковано її як важливу складову національної безпеки держави.

10. **Лобко М. М. Територіальна оборона як резерв посилення спроможності сил оборони** / М. М. Лобко, Ф. В. Саганюк, О. В. Устименко // Наук. часопис Акад. нац. безпеки. – 2018. – № 1 (17). —

С. 49-69. Розглянуто зміни в чинному законодавстві, що стосуються територіальної оборони. Проаналізовано напрацювання вітчизняних фахівців щодо аналізу системи територіальної оборони України та необхідності її удосконалення. Текст:

<https://drive.google.com/file/d/1EgxpTXXTvejk3aYEugMSF8vc26ejfKT9y/view>

11. **Машков О. А. Загроза національній безпеці: екологічний тероризм, як сучасний виклик суспільству** / О. А. Машков, Ю. В. Мамчур // Наук. часопис Акад. нац. безпеки. – 2018. – № 1 (17). — С. 8-21. *Обґрунтовано зв'язок екологічної безпеки та екологічного тероризму у контексті національної безпеки держави. Надано систематизацію напрямів терористичних екологічних загроз та негативного впливу на національну безпеку та форм "екологічного тероризму". Розглянуто еколого-правові заходи щодо превенції і боротьби з екологічним тероризмом.* Текст:

<https://drive.google.com/file/d/15QY32QkOC79YRWDVb0cvIxmKToZApс9Z/view>

12. **Машков О. А. Загроза національної безпеки: аерокосмічний тероризм, як новий виклик безпеці суспільства** / О. А. Машков, Ю. В. Мамчур // Наук. часопис Акад. нац. безпеки. – 2018. – № 2 (18). — С. 8-28. *Показано, що сучасний рівень науково-технічного прогресу дозволяє говорити про різні форми прояви космічного тероризму: захоплення (знищення) аерокосмічних об'єктів, елементів наземних комплексів керування, центрів прийому наукової інформації, контролю космічного простору та інших елементів структур космічних агентств.*

Текст: https://drive.google.com/file/d/1P4YeHP5smQm6531Cdx_87s7R7edjUp5_/view

13. **Михальчишин Ю. Чому не можна недооцінювати інтелектуальне забезпечення роботи спецслужби** / Юрій Михальчишин // Універсум. – 2018. – № 11/12. — С. 29. *Наведено принципи організації роботи служби безпеки країни, охарактеризовано роботу радянських*

служб, наведено їх порівняння із зарубіжними. Текст:
<https://glavcom.ua/columns/mikhalchishin/chomu-ne-mozhna-nedoocinyuvati-intelektualne-zabezpechennya-roboti-specsluzhbi-545850.html>

14. **Орел М. Г. Аксіологічний аспект концепту "стійкість держави" у контексті функцій публічного управління у сфері безпеки та в історії наукової думки / М. Г. Орел // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 24. — С. 95-101.** *Акцентовано увагу на тому, що стійкість держави має розглядатися у контексті її спроможності щодо виконання функціональних завдань з питань забезпечення безпеки соціуму та як абсолютна цінність. Виконано аналіз широкого спектра ідей, підходів, висновків та рекомендацій щодо ціннісних аспектів вирішення проблеми забезпечення стійкості держави та доведено, що вона залишається визначальним суб'єктом у всіх сферах життєдіяльності. Встановлено, що стійкість держави залежить від середовища її функціонування та якості управління. Поняття "стійке публічне управління" має розглядатися синонімічним до поняття "безпечний розвиток", а визначальне значення для унеможливлення ризиків руйнації держави набуває ефективність публічного управління.* Текст:

<http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6445&i=16>

15. **Орел М. Г. Політична безпека як складова національної безпеки: теоретичний аспект / М. Г. Орел // Наук. часопис Акад. нац. безпеки. – 2018. – № 1 (17). — С. 22-34.** *Обґрунтовано положення про доцільність розгляду дефініції "політична безпека". Акцентовано увагу на тому, що інструментом, на який покладається виконання завдань щодо забезпечення політичної безпеки є система державного управління у сфері політичної безпеки, а експертно-аналітичний та науковий супровід політичних і державно-управлінських рішень у вказаній сфері має здійснюватися з урахування досвіду демократичних країн.* Текст:

https://drive.google.com/file/d/1zUmecJnQte_dTw2SNBOSB6qKBGGKM22s/view

16. **Павліковський А. К. Удосконалення структури та системи стратегічного керівництва Збройними Силами України та іншими складовими сил оборони** / А. К. Павліковський // Наук. часопис Акад. нац. безпеки. – 2018. – № 2 (18). — С. 122-135. *Обґрунтовано необхідність відновлення армійських корпусів у структурі ЗС України, що створить передумови успішної імплементації принципів і стандартів армій держав – членів НАТО та виконання Плану дій щодо впровадження оборонної реформи у 2016 - 2020 роках.* Текст: <https://drive.google.com/file/d/1jY8-RfSnanv020OCF7V69vgzdZ6z-AUp/view>

17. **Прядко О. В. Использование руководством т. н. «ЛНР» исторической памяти населения в условиях ведения гибридной войны = Використання керівництвом т. з. «ЛНР» історичної пам'яті населення в умовах ведення гібридної війни** / О. В. Прядко // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2017. – № 5. — С. 85-102. *На підставі публікацій порталу новин «Луганський Інформаційний Центр» з травня 2016 року по квітень 2017 року проаналізовано напрямки і цілі використання керівництвом так званої «Луганської Народної Республіки» історичної пам'яті народу.* Текст: http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2999/visnik_cherven_2017_red.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=84

18. **Сачук Ю. Нормативно-правові засади забезпечення професійної підготовки фахівців із кібербезпеки та захисту інформації** / Юлія Сачук // Молодь і ринок. – 2018. – № 12. — С. 45-50. *На основі аналізу трьох ключових нормативно-правових актів виокремлено завдання щодо забезпечення кібербезпеки та захисту інформації у державі, що можуть бути вирішеними із залученням закладів вищої освіти, причому це сприятиме підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців із обраного профілю. Запропоновано конкретні рішення щодо вирішення визначених питань.* Текст: http://mr.dspu.edu.ua/publications/2018/12_167_2018.pdf#page=46

19. **Сохацький О. Ю. Революція 4.0. як нова парадигма інвестування у військові інновації** / О. Ю. Сохацький // Інновац. економіка. – 2018. – № 3/4. — С. 33-41. *Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: теоретичного узагальнення та наукової абстракції при визначенні природи сучасної війни шостого покоління, зміну якої викликала нова технологічна епоха, що отримала назву Революції 4.0.* Текст: http://ie.at.ua/IE_2018/InnEko_3-4_2018.pdf

20. **Троцько І. Особливості договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1968 року** / Ігор Троцько // Підприємництво, госп-во і право. – 2018. – № 7. — С. 201-205. *Досліджено особливості нерозповсюдження ядерної зброї згідно з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї від 1968 року. Хронологічно проаналізовано норми цього Договору в міжнародно-правовому аспекті, зроблено самостійні висновки на підставі творчого підходу. Висвітлено наукові думки окремих вчених щодо розуміння проблемних питань у сфері нерозповсюдження ядерної зброї. Встановлено окремі особливості нерозповсюдження ядерної зброї згідно з Договором від 1968 року.* Текст: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/7/37.pdf>

21. **Харитонов С. О. Військові злочини в системі кримінального законодавства України** / Сергій Олександрович Харитонов // Право і Безпека. – 2018. – № 1 (68). — С. 25-30. *Розглянуто систему військових злочинів та її ознаки. Визначено місце інституту військових злочинів у системі кримінального законодавства України. Охарактеризовано критерії систематизації, показано зв'язок між системою військових злочинів та іншими системами Кримінального кодексу України.* Текст: <http://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/144/133>

22. **Хлапонін Д. Ю. Щодо правових механізмів впливу держави на забезпечення кібербезпеки в Україні** / Д. Ю. Хлапонін // Економіка та держава. Серія : Держ. упр. – 2018. – № 7. — С. 110-114. *Йдеться про необхідність вдосконалення господарсько-правового забезпечення кібербезпеки, подальше вдосконалення правозастосовної практики у цій сфері та вироблення ефективних механізмів державного управління.*

Статті з періодичних видань

23. **Біляковська Х. Дзвін, який торкається серця** / Христина Біляковська // Експрес. — 2019. — 31 січ. – 7 лют. (№ 5). — С. 6. *Йдеться про особливий ритуал, який проводять у Києві в пам'ять про загиблих військових. Зазначено, що віднедавна у столиці на території Міністерства оборони України відкрили Залу пам'яті захисників України, на стінах якої розміщено 2553 таблички з прізвищами військовослужбовців Збройних сил України, які загинули у 1992—2018 роках. Їхні імена вписано у Книгу пам'яті. Біля Зали облаштовано церемоніальний майданчик зі стелою, де вмонтовано осколки снарядів. Поминальний ритуал тут здійснюють щодня, відколи 14 жовтня 2018 року, у День захисників України, вдарив перший Дзвін пам'яті.*

24. **Власенко В. "Північний потік-2" шкодить континенту** / Вікторія Власенко // Уряд. кур'єр. — 2019. — 7 лют. (№ 25). — С. 3. *Проінформовано, що профільний комітет Європейського парламенту підтримує продовження санкційної політики проти Росії, виступає за зупинку "Північного потоку-2" та закликає Євросоюз шукати ефективніші заходи у відповідь на кіберзагрози Кремля. Повідомлено, що відповідний проект резолюції ухвалили члени комітету в закордонних справах. У документі наголошено, що у зв'язку зі зростанням напруги у відносинах Заходу та Росії ЄС має продовжувати співпрацю з Москвою лише у тих галузях, які "становлять обопільний інтерес". Євродепутати, зокрема, засудили дії Росії в Азовському морі та навмисне поширення дезінформації та кібератаки, що спрямовані на розхитування ситуації*

всередині ЄС. Зазначено, що текст резолюції буде винесено на голосування в сесійній залі Європарламенту під час пленарного засідання в березні.

25. Власенко В. Дезінформація загрожує демократичним цінностям ЄС / Вікторія Власенко // Уряд. кур'єр. — 2019. — 31 січ. (№ 20). — С. 1, 3. *Йдеться про підготовку країн Європейського Союзу (ЄС) до виборів у Європарламент, які мають відбутися у травні 2019 року. Акцентовано увагу на занепокоєнні керівництва ЄС тим, що свій вибір громадяни робитимуть під впливом онлайн-дезінформації: несумлінної політичної реклами, фейкових матеріалів про окремих політиків, зливу сфальшованого компромату тощо. Згідно з останніми даними дослідження "Євробарометр", 83 % опитаних громадян ЄС визнали, що фейкові новини є загрозою для демократії. Наголошено, що спеціально створена в ЄС експертна група з питань боротьби з фейковими новинами розробила кодекс правил щодо поводження з дезінформацією. У ньому розроблено принципи медіа-грамотності, заходи з підтримки висококваліфікованої журналістики і мережі незалежних організацій та осіб, які перевіряють факти. Кодекс зобов'язує соціальні мережі та пошукові сервіси виявляти і знешкоджувати боти і фейкові акаунти, а водночас просувати надійні джерела інформації, а також робити доступною інформацію про фінансування політичної реклами. До цього кодексу вже долучилися найбільший у світі пошуковий сервіс Google і такі соціальні платформи, як Facebook і Twitter. Наведено тези виступів учасників конференції "Протидія онлайн-дезінформації", яка відбулася у Брюсселі, з метою об'єднання зусиль урядів країн-членів ЄС, громадських організацій та ЗМІ для подолання цього новітнього ворога демократії. Зауважено, що хоч ніхто із представників Єврокомісії під час дискусії не згадував, що саме дезінформація та фейкові новини з Росії є головною загрозою для перебігу виборів до Європарламенту, про кремлівські боти говорили інші промовці.*

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/dezinformaciya-zagrozhuye-demokratichnim-cinnostya/>

26. **Волкова Є.** "Томос для України – це плювок у двоголового орла російського імперіалізму. Треба бути готовим до всього" : [інтерв'ю / Єлена Волкова ; спілкувався Ігор Тимоць] // Країна. – 2019. – № 1. — С. 30-33. *Обговорено історію Російської православної церкви та значення Томосу для України.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/opinions-journal/ tomos-dlya-ukrayini-ce-plyuvok-u-dvogolovogo-orla-rosijskogo-imperializmu-treba-buti-gotovim-do-vsogo/878507>

27. **Врабел Ф.** ЄС не розуміють масштабів загрози російської пропаганди / Франтішек Врабел // Уряд. кур'єр. — 2019. — 1 лют. (№ 21). — С. 3. *Проінформовано, що у січні 2019 року в Брюсселі з ініціативи Єврокомісії відбулася конференція, присвячена питанням боротьби з онлайн дезінформацією "Протидія онлайн-дезінформації". Зазначено, що напередодні виборів до Європарламенту, які відбудуться у травні 2019 року, в ЄС дуже стурбовані тим, щоб на вибір громадян не впливали фейкові новини та замаскована під правду дезінформація. Подано інтерв'ю з одним із гостей конференції – виконавчим директором компанії Semantic Vision із Праги Франтішеком Врабелем. Вказано, що компанія, яку він очолює, оцінює ризики, обробляючи інформацію, зібрану з відкритих онлайн джерел, за авторською системою автоматичного аналізу текстів, опублікованих десятима найпоширенішими мовами світу. Серед напрямів діяльності Semantic Vision — оцінка ризиків дезінформації та пропаганди. Франтішек Врабел розповів, наскільки відчутний російський інформаційний вплив на європейську політику і як йому можна протистояти.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/frantishek-vrabel-u-yes-ne-rozumiut-masshtabiv-za/>

28. **Гришко Р.** В Україні створили корпус резерву / Руслан Гришко // Газета по-українськи. — 2019. — 1 лют. (№ 9). — С. 4. *Подано інформацію про створення у Збройних силах України танкової бригади*

резерву на випадок повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Укомплектована вона танками Т-72 та кадровими офіцерами. На випадок загострення ситуації або відкритої агресії вона готова у найкоротші терміни приступити до виконання завдань. Бригада комплектуватиметься учасниками бойових дій, які вже воювали на Донбасі. Текст: https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_v-ukrayini-stvorili-korpus-rezervu/883123

29. **Дудар В. Новації для бійців** / Віктор Дудар // Експрес. — 2019. — 31 січ. – 7 лют. (№ 5). — С. 2. *Йдеться про постанову Кабінету Міністрів України щодо розширення категорії отримувачів соціальних стипендій та зняття вікових обмежень. Ці виплати тепер можуть отримувати всі учасники бойових дій, у тому числі особи, визнані постраждалими учасниками Революції Гідності, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі й стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях та їхні діти, які є студентами ВНЗ.*

30. **Иваненко А. Петр Порошенко: "Мы не просто выжили, а создали мощный фундамент для того, чтобы обеспечить благосостояние граждан"** / Анна Иваненко // Факты и коммент. — 2019. — 7 – 13 февр. (№ 5). — С. 4. *Подано матеріали виступів учасників програми "Свобода слова" на телеканалі ICTV, серед яких: Президент Петро Порошенко, Перший заступник Голови Верховної Ради (ВР) Ірина Геращенко, генерал Михайло Забродський, актриса Ада Роговцева, відомі політики, ветерани АТО, громадські діячі, політичні експерти. Так, Президент України, кандидат у президенти на майбутніх виборах 2019 року Петро Порошенко у своєму виступі поділився оптимістичними прогнозами стосовно майбутнього України, нагадав реалії нещодавнього минулого. Глава держави назвав п'ять головних напрямів, за якими буде проходити подальший економічний розвиток України, а також обов'язкову умову реалізації цього плану – досягнення миру на Донбасі.*

Петро Порошенко також закликав народних депутатів проголосувати за внесення змін до Конституції, які закріплять курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію України; запевнив, що віддасть прикордонникам наказ не пускати спостерігачів від Росії на президентські вибори 2019 року, а також наголосив на щоденній роботі щодо звільнення українців, яких тримають в ув'язненні на окупованих територіях Донбасу і в Криму, та українських політв'язнів у Росії. Перший заступник Голови Верховної Ради (ВР) Ірина Геращенко подякувала Президентові за допомогу українській армії (П. Порошенко виділив 550 млн. грн. з власних коштів на купівлю озброєння та іншу допомогу) та розповіла, зокрема, про українців-героїв протистояння на Донбасі, серед яких – присутній на заході легендарний Вадим Свиріденко.

31. **Каспрук В. Путінський режим приречений** / Віктор Каспрук // Шлях перемоги. - 2019. - 30 січ. (№ 5). — С. 3. *Розглянуто політичний путінський режим сучасної Росії, реалізацію її шовіністично-імперських амбіцій.*

32. **Колесніков Ю. "Самоволка" і дезертирство. Як за це карають?** / Юрій Колесніков // Експрес. — 2019. — 31 січ. – 7 лют. (№ 5). — С. 9. *Зазначено, що злочини проти встановленого порядку несення військової служби належать до категорії тяжких. Але за них призначають ... штрафи! Або взагалі амністують винних. Подано коментар військового експерта про те, яке покарання передбачене за порушення встановленого порядку несення військової служби.*

33. **Кононенко М. П'ять років окупації Криму: у пошуках політики невизнання** / Максим Кононенко // Дзеркало тижня. — 2019. — 26 січ. – 1 лют. (№ 3). — С. 2. *Йдеться про те, що спроба анексії Криму – перша з часів Другої світової війни на теренах Європи – стала по-справжньому грубим і серйозним порушенням міжнародного права. Зазначено, що невизнання і санкції – взаємопов'язані явища, проте не тотожні. Невизнання може не призвести до запровадження санкцій, а*

санкції не потребують невизнання як передумови. Це в українському випадку невизнання і санкції стали концентричними колами зі спільним центром у вигляді російської агресії й анексії Криму. При цьому чомусь санкційне концентричне коло постійно розширюється і зміцнюється, а інше – коло невизнання, значно перспективніше за своїм потенціалом – залишається в зародковому стані. Текст: <https://dt.ua/internal/p-yat-rokiv-okupaciyi-krimu-u-poshukah-politiki-neviznannya-300725.html>

34. **Надійний бар'єр російській пропаганді** // Уряд. кур'єр. — 2019. — 1 лют. (№ 21). — С. 1. *Йдеться про реалізацію Державним комітетом телебачення і радіомовлення України Доктрини інформаційної безпеки в умовах інформаційної війни, яку розв'язала Російська Федерація проти України. Зазначено, що працівники відомства разом із представниками громадськості намагаються не допускати на наш видавничий ринок іноземну продукцію антиукраїнського змісту. Протягом 2018 року Держкомтелерадіо 97 разів відмовив у видачі дозволів на майже півмільйона примірників таких видань. Наголошено, що для інформування про видавничу продукцію, розповсюдження якої може містити ознаки злочинів, передбачених деякими статтями Кримінального кодексу України, фахівці відомства формують перелік книжкових видань, зміст яких спрямовано на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини, і оприлюднюють його на офіційному веб-сайті. У перелік вже внесено 202 найменування продукції. У публічному звіті про роботу відомства 2018 року голова Держкомтелерадіо Олег Наливайко запевнив: "Можу впевнено констатувати, що бар'єр для антиукраїнської літератури, яку тиражують у Росії та завозять в Україну, встановлено".* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/nadijnij-baryer-rosijskij-propagandi/>

35. **Наєв С. Сергій Наєв: "Насамперед — захистити мирне населення та мінімізувати наслідки бойових дій"** / Сергій Наєв ;

спілкувався Віталій Саранцев // *Голос України*. — 2019. — 1 лют. (№ 21). — С. 9. *Наведено інтерв'ю з командувачем операції Об'єднаних сил (ООС), генерал-лейтенантом Сергієм Наєвом про зміни, які відбулися в зоні проведення бойових дій. Зазначено, що Сергій Наєв від самого початку операції встановив порядок допуску представників ЗМІ до частин і підрозділів, керуючись тим, наскільки важливо і необхідно висвітлювати інформацію правдиво і неупереджено для протидії Об'єднаними силами збройній агресії Російської Федерації. Противнику вже відомо, що кожен його обстріл не залишається без відповіді з боку Об'єднаних сил. Кінцевою метою ООС є припинення російської агресії проти України та визволення всієї тимчасово окупованої Російською Федерацією території.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/313174>

36. **Нікітенко Л. Хата не тільки для тата** / Людмила Нікітенко // *Україна молода*. — 2019. — 5 лют. (№ 13). — С. 3. *Подано інформацію про те, що у межах обласної програми на Черкащині 21-му АТОвцю вручили документи на пільгове кредитування житла. Подія відбулася у Черкаській облдержадміністрації під час розширеного засідання Центру допомоги учасникам АТО, в якому узяли участь представники Держмолодьжитла, керівники структурних підрозділів облдержадміністрації, громадські організації, учасників АТО. Як зауважує керівник регіонального управління Держмолодьжитла Олександр Паливода, подібних до обласної програми в межах області діє ще 20 районних і 7 програм у містах. Такі програми розробляють сьогодні в об'єднаних територіальних громадах.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3416/2006/130089/>

37. **Писана Н. Військові роблять акцент на системності реформ** / Наталія Писана // *Уряд. кур'єр*. — 2019. — 2 лют. (№ 22). — С. 2. *Наведено тези виступу міністра оборони України Степана Полторака під час засідання Комітету реформ стосовно підсумків діяльності за 2018 рік. Міністр, зокрема, наголосив, що минулий рік був дуже непростим. Він став роком викликів, загроз і агресії Російської Федерації проти*

Військово-Морських сил Збройних сил України і загалом проти нашої держави. Але він став також роком ухвалення стратегічних рішень. С. Полторак зазначив, що до таких рішень він "зараховує ухвалення Закону "Про національну безпеку України", який чітко визначив пріоритети й завдання для сектору безпеки та оборони щодо необхідності реформування. Документ закріпив перехід Збройних сил до стандартів НАТО й здійснив незворотні зміни в секторі безпеки й оборони". Підводячи підсумки за 2018 рік, Міністр акцентував увагу, зокрема: на чисельності Збройних сил України (ЗСУ), грошовому забезпеченні, соціальному захисті військовослужбовців, реалізації гендерного принципу у війську; нарощуванні забезпеченості армії озброєнням, військовою та спеціальною технікою; зрушеннях, пов'язаних із реалізацією нової системи закупівель озброєння та військової техніки, інших матеріальних засобів. Степан Полторак також повідомив про п'ять основних пріоритетів діяльності Міноборони на 2019 рік. Це системоутворювальні елементи оборонної реформи, на яких мають зосереджуватися зусилля всіх як у Збройних силах, так і Міноборони й підпорядкованих структурах.

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vijskovi-roblyat-akcent-na-sistemnosti-reform/>

38. **Поронюк О. Нюанси цьогорічного призову** / Олександр Поронюк ; бесіду вів Віктор Дудар // Експрес. — 2019. — 7 - 14 лют. (№ 6). — С. 2. *Подано матеріали бесіди з начальником Західного регіонального медіа-центру Міністерства оборони України Олександром Поронюком про те, у які строки буде проведений призов до армії та які терміни служби строковиків.*

39. **Тимофеев В. НАТО запишут в Конституції** / Віктор Тимофеев // КП в Україні. — 2019. — 6 февр. (№ 19). — С. 3. *Висвітлено питання, пов'язані зі змінами до Конституції України щодо євроатлантичної інтеграції. Зазначено, що закріплення в Основному законі курсу на Євросоюз та НАТО ніяким чином не наблизить вступ до*

цих організацій, оскільки алгоритм отримання членства у цих структурах не вимагає закріплення у Конституції. Роз'яснено, що зі зміною зовнішньополітичного вектора України, яка раніше орієнтувалась на Росію та СНД і була позаблоковою державою, закріплення курсу на євроатлантичну інтеграцію в Конституції унеможливить зміну курсу "мінливим українським політикумом у майбутньому". Розглянуто можливості підтримки окремими фракціями парламенту законопроекту Президента України Петра Порошенка щодо закріплення в Конституції курсу в ЄС і НАТО під час голосування за його ухвалення. Акцентовано увагу також на тому, що внесення подібних правок саме до Основного закону є своєрідним нововведенням у міжнародній конституційній практиці. У більшості країн у Конституції не закріплено курс на вступ до будь-яких блоків чи союзів. Цим скористувались тільки декілька країн Європи, серед яких: Грузія, Молдова, Чорногорія, Словачія, Румунія, Хорватія. Текст: <https://kp.ua/politics/630140-nato-zapyshut-v-konstytutsyy>

40. **Юрченко М. Кремлівська локшина на нас більше не впливає** / Михайло Юрченко // Уряд. кур'єр. — 2019. — 6 лют. (№ 24). — С. 2. Подано тези виступу Президента України, кандидата у президенти на майбутніх виборах 2019 року Петра Порошенка в ефірі одного з телеканалів. Глава держави, зокрема, наголосив: "Нам потрібен мир, холодний, але мир. Мир на українських умовах, коли російські війська мають піти з нашої землі, коли Україна зможе реалізувати прагнення українського народу на членство в ЄС та НАТО, і Україну в цьому прагненні підтримає весь світ. Мир на українських умовах з урахуванням українських національних інтересів, включно з інтересами національної безпеки, точно буде. З нами правда, з нами весь світ і з нами Господь". Петро Порошенко закликав народних депутатів проголосувати за внесення змін до Конституції, які закріплять незворотність європейського та євроатлантичного напрямку розвитку України. Президент визнав, що рівень добробуту українців залишається низьким,

та назвав причини цього. Коментуючи підготовку до майбутніх виборів, глава держави зазначив, що "...захист нашого вибору відбувається не лише на лінії зіткнення на Донбасі, а й у виборчих кампаніях. Бо Росія намагатиметься використати їх для досягнення своїх відомих цілей". Тому Президент запевнив, що віддасть прикордонникам наказ не пускати спостерігачів від Росії на президентські вибори 2019 року. Запевнив Петро Порошенко і в щоденній роботі над звільненням українців, яких тримають в ув'язненні на окупованих територіях Донбасу і в Криму, та українських політв'язнів у Росії. Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kremlivska-lokshina-na-nas-bilshe-ne-vplivaye/>

41. **Яременко Б. Богдан Яременко: "Україне надо готовиться к тому, что к власти в России придут те, кто намного хуже Путина"** / Богдан Яременко // Факты и коммент. — 2019. — 31 янв. – 6 февр. (№ 4). — С. 9, 10. Відомий український дипломат Богдан Яременко розповів в інтерв'ю про ситуацію в Міністерстві закордонних справ п'ять років тому, у самий розпал подій на Майдані, про зустрічі зі Вселенським патріархом, та про те, чому його не лякає тривалість війни з Росією. Зокрема, він відзначив, що "російсько-українська війна на Донбасі та у Криму – частина великої війни. Війна у кіберпросторі, те, що відбулось 25 листопада у Керченській протоці, те, що відбувається в Азовському морі – теж фрагменти цієї великої війни". Одна з характеристик гібридної війни, зазначив дипломат, – її тотальність. Інша – не завжди метою є знешкодження противника фізично, завдання – нанести збитки, підкорити. Тому вирішити проблему одного з фрагментів сучасної війни, не вигравши або програвши її в цілому, – неможливо. Текст:

<https://fakty.ua/294393-nado-gotovitsya-k-tomu-cho-k-vlasti-v-rossii-pridut-te-kto-namnogo-huzhe-putina---diplomat>

Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
11 лютого 2019 р.